

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 6.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.43>

УДК: 330.34:352.07

О. В. Гасій,

к. е. н., доцент, Полтавський університет економіки і торгівлі, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5116-0448>

О. Ю. Луцишин,

аспірант, Полтавський університет економіки і торгівлі, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-7371-5831>

В. В. Кашкалда,

аспірант, Полтавський університет економіки і торгівлі, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-7596-2239>

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ НА МУНІЦИПАЛЬНОМУ РІВНІ

О. Hasii,

PhD in Economics, Associate Professor,

Poltava University of Economics and Trade

О. Lutsyshin,

Postgraduate student, Poltava University of Economics and Trade

V. Kashkalda,

Postgraduate student, Poltava University of Economics and Trade

THEORETICAL BASIS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF MANAGEMENT AT THE MUNICIPAL LEVEL

Стаття присвячена науковим підходам до розкриття сутності сталого розвитку в контексті управління на муніципальному рівні. Метою статті є обґрунтування наукових підходів до розкриття сутності сталого розвитку в контексті управління на муніципальному рівні. Дослідження ґрунтується на таких загальнонаукових та спеціальних методах як: наукова абстракція (для обґрунтування базового понятійного апарату); компаративного аналізу (при дослідженні еволюції підходів до розкриття сутності поняття сталого розвитку території); аналогій (у процесі порівнянь існуючих наукових підходів); логічного узагальнення (з метою формулювання висновків за результатами дослідження). У науковій статті розглянуто теоретичні основи сталого розвитку в контексті управління на муніципальному рівні. Доведено, що ключовими характеристиками сталого розвитку є: узгодженість процесів добування, створення та експлуатації ресурсів з потребами майбутнього, а також збереження природного капіталу для забезпечення задоволення потреб майбутніх поколінь, динамічність руху системи, її позитивна динаміка в довгостроковій перспективі, тобто її адаптабельність до змін. Запропоновано визначення поняття «сталий розвиток в контексті управління на муніципальному рівні», як комплексний підхід до управління, спрямований на забезпечення економічного, соціального та екологічного зростання територіальних громад, збереження природних ресурсів та покращення якості життя населення в майбутньому на основі впровадження стратегій, програм та механізмів управління, спрямованих на збалансований розвиток, з урахуванням потреб сучасного покоління, але без шкоди для можливостей майбутніх поколінь.

The article is devoted to scientific approaches to revealing the essence of sustainable development in the context of management at the municipal level. The purpose of the article is a justification of scientific approaches to revealing the essence of sustainable development in the context of management at the municipal level. The research is based on such general scientific and special methods as:

scientific abstraction (to substantiate the basic conceptual apparatus); comparative analysis (when studying the evolution of approaches to uncovering the essence of the concept of sustainable development); analogies (in the process of comparing existing scientific approaches); logical generalization (for the purpose of formulating conclusions based on research results). The scientific article examines the theoretical foundations of sustainable development in the context of management at the municipal level. It has been proven that the key characteristics of sustainable development are: consistency of the processes of extraction, creation and exploitation of resources with the needs of the future, as well as the preservation of natural capital to ensure the satisfaction of the needs of future generations, the dynamism of the movement of the system, its positive dynamics in the long term, i.e. its adaptability to changes. The definition of the concept of "sustainable development in the context of management at the municipal level" is proposed as a comprehensive approach to management aimed at ensuring the economic, social and ecological growth of territorial communities, the preservation of natural resources and the improvement of the quality of life of the population in the future based on the implementation of strategies, programs and mechanisms management aimed at balanced development, taking into account the needs of the present generation, but without prejudice to the opportunities of future generations. The integration of banking regulation into municipal sustainable development strategies should be in the development of joint strategies and policies that take into account the specifics of each region and the needs of its residents in order to finance environmental projects, support small and medium-sized businesses, and implement social responsibility programs.

Ключові слова: *банківська система, сталий розвиток, сталий розвиток в контексті управління на муніципальному рівні, територіальна громада, муніципальний рівень, потреба, управління.*

Keywords: *banking system, sustainable development, sustainable development in the context of management at the municipal level, territorial community, municipal level, need, management.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. В сучасному світі концепція управління сталим розвитком має особливе значення як на міжнародному, так і на національному, регіональному і місцевому (локальному) рівнях, через такі глобальні виклики перед суспільством, як технологічні й екологічні руйнування, які викликають негативні кліматичні зміни, виснаження природних ресурсів, банківські кризи, соціально-економічна нерівність й несправедливість, демографічні кризи, інформатизація та ін. Забезпечення сталого розвитку стає можливим через проведення дієвих заходів щодо впровадження економічних, соціальних, політичних, правових, екологічних, культурних, технологічних реформ, інновацій та їх підтримки, інформаційних технологій, реалізації «зелених» проєктів, оптимізації використання наявних природних ресурсів тощо. Сталий розвиток на муніципальному рівні зумовлений об'єктивною потребою забезпечення оптимального зв'язку між потребами сучасного суспільства та природним потенціалом з метою забезпечення добробуту для сучасних та майбутніх поколінь. Це розумне поєднання економічних, соціальних і екологічних вимірів, яке, на нашу думку, потребує комплексного дослідження в контексті управління на муніципальному рівні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питаннями пошуку напрямів забезпечення сталого розвитку територій, розвитку систем управління на національному, регіональному та місцевому рівнях приділяли увагу як вітчизняні, так і зарубіжні вчені : А. В. Дем'янюк, О.Ф. Новікова, О.І. Амоша, В.П. Антонюк та ін., Тимошенко М. М. та ін. Рівневість управління з точки зору сталого розвитку території висвітлено в роботах Г. Дейлі, О. Арєф'єва, Т. Гречко, С. Лісовського, С. Романюк, Л. Руденко тощо. Проте, зважаючи на значний науковий доробок у сфері пошуку шляхів забезпечення сталого розвитку територіально-адміністративних одиниць з метою забезпечення сталого розвитку на глобальному рівні, дослідження теоретичних засад сталого

розвитку в контексті управління на муніципальному рівні потребують подальшого розвитку.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в обґрунтуванні підходів до розкриття сутності сталого розвитку в контексті управління на муніципальному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Дослідження теоретичних підходів до сутності поняття сталого розвитку у стратегічних документах та наукових працях із 1980 р. [1] засвідчило трактування цієї категорії через сукупність елементів управління концептуального розвитку суспільства (цілей, принципів, інструментів, методів, функцій), що призводить до досягнення наперед визначених цілей розвитку суспільства у гармонії економічних, соціальних і екологічних вимірів на засадах соціальної справедливості та відповідальності з урахуванням стратегічної функції – задоволення потреб сучасного покоління, не ставлячи під загрозу можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби. Важлива роль у цьому напрямі належить Декларації щодо навколишнього середовища та розвитку (1992) [2], яка налічує 27 принципів, які охоплюють концепцію сталого розвитку, у тому числі в контексті управління на муніципальному рівні.

Сьогодні немає єдиного бачення сутності поняття «сталий розвиток». Наведемо окремі підходи у таблиці 1.

Таким чином, поняття «сталий розвиток» тлумачиться в науковій літературі по-різному, що пов'язано з його цільовим спрямуванням. Суттєвими ознаками цього явища є [3 – 9]:

- взаємозв'язок із покращенням якості життя людини та природи;
- оптимальність між поточними потребами сьогодення та майбутніх поколінь;
- збереження регенеративних можливостей землі, права людини і добробуту громад, міста, сільських територій, промислових регіонів тощо.

Таблиця 1. Підходи до трактування поняття «сталий розвиток»

Джерело	Визначення
Нормативно-правовий підхід	
<p>1. Закон України «Про основи містобудування», Стаття 19. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text [3]</p> <p>2. <i>Концепція сталого розвитку населених пунктів (1999)</i> [4]</p>	<p>Сталий розвиток населених пунктів передбачає соціально, економічно і екологічно збалансований їх розвиток (<i>розвиток міських і сільських поселень</i>), спрямований на створення економічного потенціалу, повноцінного життєвого середовища для сучасного та наступних поколінь на основі раціонального використання ресурсів (<i>природних, трудових, виробничих, науково-технічних, інтелектуальних тощо</i>), технологічного переоснащення і реструктуризації підприємств, удосконалення соціальної, виробничої, транспортної, комунікаційно-інформаційної, інженерної інфраструктури (<i>екологічної інфраструктури, поліпшення умов проживання, відпочинку та оздоровлення, збереження та збагачення біологічного різноманіття та культурної спадщини</i>).</p>
<p>Міжнародний стандарт 26000:2010 [5]</p>	<p>Задовольняє потреби сучасності, не ставлячи при цьому під загрозу можливість наступних поколінь задовольняти свої потреби.</p>
Підхід, що враховує інтереси територіальних громад	
<p>Патинська М. М. [6]</p>	<p>Безперервний і тривалий процес кількісних та якісних змін у задоволенні потреб територіальних громад.</p>
<p>Котов І. В. [7]</p>	<p>Злагоджений розвиток, мета якого полягає у забезпеченні екологічної безпеки на певній території, а також можливості залучення громадськості до створення належних соціальних умов. Забезпечувати сталий розвиток територіальної громади в Україні покликані органи місцевого самоврядування, які, опираючись на власні принципи, створюють підходящі передумови для передачі майбутньому поколінню якомога меншого соціально-економічного та екологічного навантаження.</p>
Підхід, що враховує інтереси сільських територій	
<p>Тимошенко М. М. [8]</p>	<p>Розвиток, за якого забезпечуються зростання, диверсифікація і підвищення ефективності сільської економіки, зростання чисельності сільських жителів і збільшення тривалості їх життя, повна і продуктивна зайнятість працездатного населення, підвищення рівня і якості життя в сільських районах, раціональне використання і відтворення природно-ресурсного потенціалу сільських територій. Серед ключових факторів сталого розвитку сільських територій одне із провідних місць займає гармонізація соціальних, економічних та екологічних складових відповідно до інституціонального середовища.</p>
Підхід, що враховує інтереси промислового регіону	
<p>Новікова О. Ф., Амоша О. І., Антонюк В. П. та ін. [9]</p>	<p>Прогресивні зміни, спрямовані на безпеку та розвиток сьогоденних і майбутніх поколінь, узгодженість економічної, соціальної та екологічної складових розвитку, формування умов до самовідновлення навколишнього природного середовища, усвідомлення переваг життєздатного розвитку.</p> <p>Промисловий регіон – територіальне утворення субнаціонального рівня із системою органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, в якому частка зайнятих у промисловості та обсяги реалізованої промислової продукції в сукупності значно перевищують відповідні показники у сільському господарстві.</p>

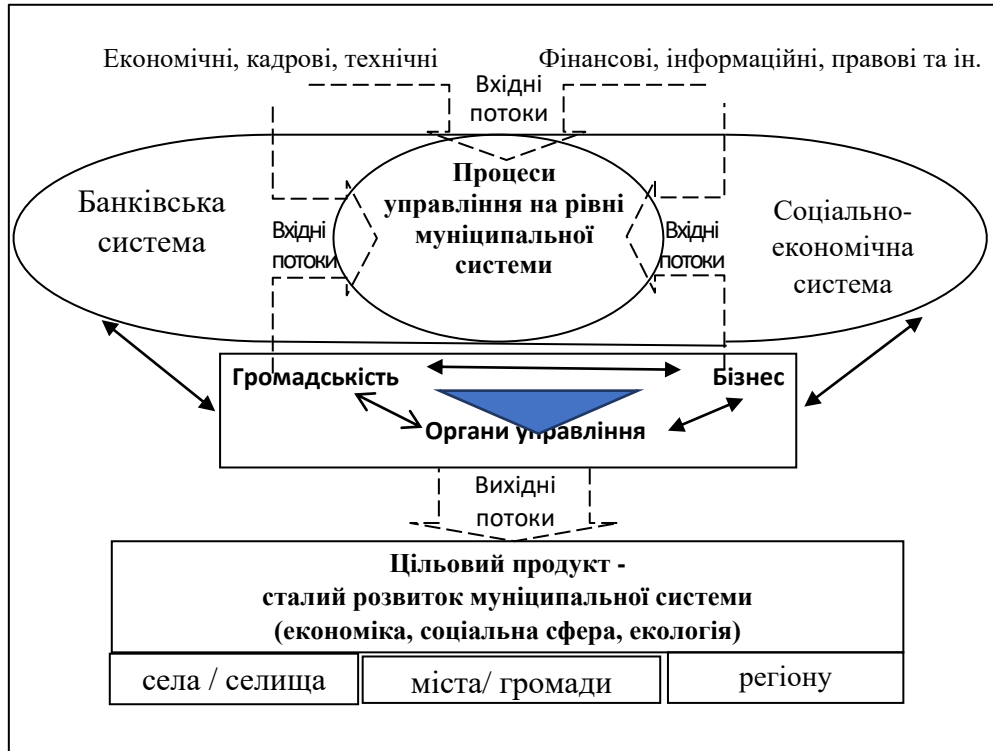
Поняття «сталий розвиток» містить у собі дві ключові концепції: концепцію потреб (зокрема, невід'ємних потреб найбільшої частини світу, яким потрібно надати пріоритетного характеру) та ідею накладення державних обмежень на діяльність технологічних і соціальних організацій (які використовують потенціал довкілля й водночас мають забезпечити його збереження для нинішнього та майбутніх поколінь). Разом із цим сталий розвиток розглядають як тривалий економічний розвиток (як основа задоволення людських потреб), що ґрунтується на певних умовах і нормативах (індикаторах) [10, 11], а також характеризується узгодженістю процесів добування, створення та експлуатації ресурсів з потребами майбутнього й динамічністю руху системи, її позитивною динамікою в довгостроковій перспективі, тобто її адаптабельністю до змін [12].

Сталий розвиток на глобальному та національному рівні передбачає необхідність забезпечення майбутнього та благополуччя всіх її жителів, на нижчому – муніципальному рівні – забезпечення стабільного розвитку населення територіальної громади в гармонії з її екосистемою, яка характеризується обмеженістю ресурсів. Це постійний, неперервний процес якісних змін соціально-економічної системи, що передбачає збалансування розвитку кожної підсистеми (економічної, соціальної, екологічної) в довгостроковій перспективі на засадах росту, стійкості, економічної ефективності з урахуванням ризиків, дотримання соціальної справедливості, відповідальності і підзвітності бізнесу і влади перед суспільством [12]. Тому на муніципальному рівні має функціонувати організована система управління, яка б сприяла сталому розвитку громади.

Теорія системного аналізу формулює певне розуміння відкритої системи, що перебуває у стані постійної взаємодії (обміну) з оточуючим середовищем, причому об'єктом обміну може бути як інформація, так і енергія та матерія [13]. Муніципальна система управління є відкритою системою, яка приймає вхідні потоки зовнішнього середовища і створює вихідні (рис. 1). Така система не може існувати відособлено, забезпечувати сталий розвиток на

муніципальному рівні без відповідних ресурсів (інформаційних, людських, технічних, фінансових, економічних, матеріальних, правових тощо). Цільовим продуктом функціонування муніципальної системи управління є сталий розвиток її економіки, соціальної сфери, екології. Межі муніципальної системи визначають її цілісність як сукупність визначених елементів.

Муніципальна система, яка функціонує під керівництвом органів управління, представляє собою динамічну систему сталого розвитку та сталого фінансування території. Її роль у цьому контексті може бути описана через функції управління органів влади на муніципальному рівні, враховуючи загальнодержавний та місцевий напрями їх реалізації. Цей підхід визначає особливості функціонування муніципальної системи в конкретному регіоні, одночасно розподіляючи загальнодержавні функції між інституціями державного управління та застосовуючи організаційне забезпечення з боку органів місцевої влади.

Рис. 1. Динамічна модель управління сталим розвитком муніципальної системи

Джерело: розробка авторів

На нашу думку, сталий розвиток в контексті управління на муніципальному рівні ґрунтується на стратегічному підході до управління, що спрямований на забезпечення збалансованого прогресу, який враховує економічні, соціальні та екологічні аспекти розвитку місцевої громади. Це означає впровадження політик, програм та процесів, спрямованих на покращення якості життя мешканців територіальної громади, збереження природних ресурсів та створення сприятливого середовища для стійкого зростання. Для успішного втілення цих зусиль необхідна співпраця всіх зацікавлених сторін та розуміння основних принципів сталого розвитку із врахуванням інтересів всіх зацікавлених сторін – від місцевих владних органів до громадських організацій та бізнесу.

Ці процеси не можуть бути досягнутими без координації функціонування банківської системи у підтримці сталого розвитку регіонів через:

- створення умов, коли банки забезпечують доступ до фінансових ресурсів місцевому бізнесу і громадянам, сприяючи економічному зростанню та розвитку регіонів, пропозицію доступних фінансових продуктів та послуг для підтримки мікро-, малого та середнього бізнесу;

- забезпечення соціальної справедливості щодо отримання фінансових послуг для всіх груп населення, підвищення обізнаності населення щодо фінансових можливостей і ризиків;

- посилення та стимулювання екологічної стійкості регіонів через підтримку інвестицій у «зелені» технології та проекти, підтримку фінансування регіональних проектів за визначеними екологічними критеріями;

- стимулювання сталих інвестицій через створення та застосування регуляторних і правових норм;

- постійний моніторинг фінансових потоків і проектів на предмет їх відповідності принципам сталого розвитку, Оцінка ефективності реалізованих заходів та їх впливу на економічний, соціальний та екологічний стан регіонів.

Для досягнення цілей сталого розвитку необхідна тісна співпраця між муніципальними органами та банківською системою. Важливою є також

розробка спільних стратегій і політик, що враховують специфіку кожного регіону та потреби його жителів.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Таким чином, управлінська функція має ключове значення для успішного впровадження стратегій та програм сталого розвитку на місцевому рівні, сприяючи досягненню поставлених цілей та забезпеченню сталого розвитку території. Сталий розвиток в контексті управління на муніципальному рівні – це комплексний підхід до управління, спрямований на забезпечення економічного, соціального та екологічного зростання територіальних громад, збереження природних ресурсів та покращення якості життя населення в майбутньому на основі впровадження стратегій, програм та механізмів управління, спрямованих на збалансований розвиток, з урахуванням потреб сучасного покоління, але без шкоди для можливостей майбутніх поколінь. Управління сталим розвитком на муніципальному рівні включає в себе співпрацю з громадськістю, бізнесом, владою та іншими зацікавленими сторонами з метою досягнення спільних цілей сталого розвитку.

Перспективи подальших досліджень полягають в обґрунтуванні інструментів управління сталим розвитком на муніципальному рівні для досягнення стратегічних орієнтирів сталого розвитку в територіальній громаді.

Література

1. WORLD CONSERVATION STRATEGY. Living Resource Conservation for Sustainable Development 1980. URL: <https://portals.iucn.org/library/efiles/documents/WCS-004.pdf>
2. REPORT OF THE UNITED NATIONS CONFERENCE ON ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT* (Rio de Janeiro, 3-14 June 1992). URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_CONF.151_26_Vol.I_Declaration.pdf
3. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 № 2780-XII. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text> (дата звернення: 05.05.2024).

4. Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів: Постанова Верховної Ради України від 24.12.1999 № 1359-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14#Text> (дата звернення: 05.05.2024).

5. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 «Guidance on social responsibility» [Чинний від 2021-10-01]. URL: <http://isotc.iso.org>

6. Патинська М. М. Формування категорії «сталий розвиток територіальних громад» в умовах євроінтеграційної перспективи. *Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність* : зб. наук. праць XV (XXVII) Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 14–15 берез. 2019 р. Київ, 2019. С. 32–33.

7. Котов І. В. Теоретичні основи управління сталим розвитком територіальних громад. *Право та державне управління*. 2023. № 3. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2023/12.pdf

8. Тимошенко М. М. Теоретичні засади та змістовне наповнення сталого розвитку сільських територій у сучасних умовах. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 27. Ч. 1. С. 91-98.

9. Сталый розвиток промислового регіону: соціальні аспекти : монографія / О. Ф. Новікова, О. І. Амоша, В. П. Антонюк та ін. Донецьк : НАН України, Інститут економіки промисловості, 2012. 534 с.

10. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 05.05.2024).

11. Балдич Н., Гринчук Н., Ходько Н., Чорній Л., Глібіщук Я. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування : практ. посіб. Центр громадської експертизи на замовлення проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), 2020. URL: https://decentralization.ua/uploads/library/file/601/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_1.pdf?_gl=1*1h4xhna*_ga*NzU5MTM1NDE1LjE3MDk0MDI2NDM.*_ga_F3S598KRMQ*MTcwOTQwMjY0Mi4xLjAuMTcwOTQwMjY0Mi42MC4wLjA.

12. Гасій О. В., Луцишин О. Ю., Кашкалда В. В. Сутність поняття «сталий розвиток». Achievements of 21st Century Scientific Community: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference, September 14-15, 2023. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, 523 p. С. 117-118. URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2023/09/Conference-Proceedings-September-14-15-2023.pdf>

13. Єгоричева С.Б., Гасій О.В. Сучасний механізм функціонування регіональної банківської системи: монографія. Полтава: ПУЕТ, 2016. 217 с.

References

1. International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (1980), "World conservation strategy "Living Resource Conservation for Sustainable Development"", available at: <https://portals.iucn.org/library/efiles/documents/WCS-004.pdf> (Accessed 05 May 2024).

2. United Nations (1992), "United Nations Report of the united nations conference on environment and development", available at: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_CONF.151_26_Vol.I_Declaration.pdf (Accessed 05 May 2024).

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine "About the basics of urban planning", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (Accessed 05 May 2024).

4. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), Resolution "About the concept of sustainable development of settlements", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14#Text> (Accessed 05 May 2024).

5. International standard ISO 26000:2010 (2010) "Guidance on social responsibility", available at: <http://isotc.iso.org> (Accessed 05 May 2024).

6. Patynska, M.M. (2019), "Formation of the category "Sustainable development of territorial communities" in the conditions of the European integration perspective", *Mizhnarodne naukovo-tekhnichne spivrobitnytstvo: pryntsypy, mekhanizmy, efektyvnist. XV (XXVII) Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia* [International scientific and technical cooperation: principles, mechanisms,

effectiveness. XV (XXVII) International Scientific and Practical Conference], Kyiv, Ukraine, 14–15 March, pp. 32–33.

7. Kotov, I.V. (2023), “Theoretical foundations of management of sustainable development of territorial communities”, *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, vol 3, pp. 83–88.

8. Tymoshenko, M.M. (2014), “Theoretical foundations and content of sustainable development of rural areas in modern conditions”, *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, vol. 27, pp. 91–98.

9. Novikova, O.F, Amosha, O.I. and Antoniuk, V.P. (2012), *Stalyi rozvytok promyslovoho rehionu: sotsialni aspekty* [Sustainable development of the industrial region: social aspects], NAN Ukrainy, Instytut ekonomiky promyslovosti, Donetsk, Ukraine.

10. President of Ukraine (2019), Decree “On Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (Accessed 05 May 2024).

11. Baldych, N., Hrynychuk, N., Khodko, N., Chornii, L. and Hlibishchuk, Ya. (2020), *Mistsevyi ekonomichni rozvytok: modeli, resursy ta instrumenty finansuvannia* [Local economic development: models, resources and financing tools], Tsentr hromadskoi ekspertyzy na zamovlennia proiektu mizhnarodnoi tekhnichnoi dopomohy "Partnerstvo dlia rozvytku mist" (Proiekt PROMIS), Kyiv, Ukraine.

12. Hasii, O.V., Lutsyshin, O.Yu. and Kashkalda, V.V. (2023), “The essence of the concept of "sustainable development"”, *1st International Scientific and Practical Internet Conference "Achievements of 21st Century Scientific Community"*, WayScience, Dnipro, Ukraine, September 14-15, pp. 117–118.

13. Yehorycheva, S.B. and Hasii, O.V. (2016), *Suchasnyi mekhanizm funktsionuvannia rehionalnoi bankivskoi systemy* [Modern functioning mechanism of the regional banking system], PUET, Poltava, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 28.05.2024 р.